

Voetbalclub Olympia: voormalig bolwerk van elite, nu een spiegel van de maatschappij

Maarten Wijffels

Al meer dan 120 jaar is de Goudsche Cricket en Footballclub Olympia een begrip in de Goudse samenleving. Olympia is nu in het nieuws, omdat vijftig verontruste leden actie voeren tegen wangedrag van eigen (jeugd)teams, het voortschrijdende tekort aan vrijwilligers en het sterk verminderde 'wij-gevoel' bij de leden. Een officieel geïnstalleerde commissie 'Nieuwe Koers' moet er onder meer zorgen dat de 15 procent allochtone leden actiever betrokken raakt bij het verenigingsleven op de eens zo elitaire club.

Frank Groenland, oud-speler en trainer van Olympia 1, is een van de initiatiefnemers achter de 'Nieuwe Koers'. Hij vat de inzet van de commissie als volgt samen. 'Onze voetbalvereniging wil een spiegel zijn van de maatschappij. Anno 2007 kun

je er niet meer alleen zijn voor rijkelui'skinderen. Wat de commissie betreft moet iedereen lid kunnen zijn van Olympia, zolang ieder lid of zijn ouders ook maar bereid is iets terug te doen voor de club.'

Dat kan via tal van functies in betaalde of niet-betaalde vorm. 'De kleine minderheid die dat met de nieuwe koers nog steeds weigert, zullen we verzoeken naar een andere vereniging in Gouda te gaan,' aldus commissielid Groenland.

Kledingcode

In zijn lange historie is Olympia bepaald niet altijd die 'spiegel van de maatschappij' geweest. Tot ver in de vorige eeuw gold Olympia als een eliteclub en dat imago werd door de leden zelf gekoesterd. Ook commissie-lid Groenland moest in de jaren '70 van de vorige eeuw nog 'gewoon' door de ballotagecommissie, voor hij als pupil in het rood-zwarte tenue mocht aantreden. Die 'screening', op zaterdagmiddag in de kantine onder leiding van Hans Oskam, was weliswaar lang niet zo streng meer als ze eens was geweest. Maar afkomst en opvoeding speelden nog wel degelijk een rol bij de aanmelding van nieuwe Olympianen.

Het was de 'studerende jeugd' die eind 19de eeuw de aanzet gaf tot de oprichting van

Twee affiches die zijn gemaakt in het kader van Olympia's 'Nieuwe Koers'. Alle illustraties in deze bijdrage zijn afkomst uit het archief van Olympia.

Wat er ook speelt bij Olympia laat het in ieder geval de kinderen zijn

De Nieuwe Koers

1891: De eerste sociale ontmoetingsplaats van Olympianen, een als bar dienstdoende tent op het schieterein aan Schielands Hoge Zeedijk.

de Goudsche Cricket en Football Club Olympia. De vereniging zag het levenslicht op 1 juni 1886 op initiatief van B.J. IJssel de Schepper, zoon van de directeur van de Kaarsenfabriek.

Aanvankelijk waren het voornamelijk leerlingen van HBS en Gymnasium die binnen Olympia de dienst uitmaakten. In het oprichtingsjaar waren er 25 'werkende' leden en twaalf juniorenleden. Junioren namen in die tijd aan alle clubactiviteiten deel, samen met de senioren.

Als de Algemene Ledenvergadering werd gehouden, kwamen de junioren steevast opdraven in een witte broek, witte pantoffels, flanellen hemd, blauw met witte gordel en een blauw-witte pet (de toenmalige clubkleuren). Om het af te maken droegen zij een keurig strikje om de kraag. Die kledingcode gold ook bij de tweewekelijkse vergaderingen in het zomerseizoen in de bovenzaal van café Dam op de Kleiweg.

De huidige rood-zwarte clubkleuren kreeg Olympia na de fusie in 1921 met T.O.P. Die naam stond voor Tot Ons Plezier, maar Olympianen spraken liever van Tot Olympia's Pest.

Als de Algemene Leden-

In 1921 fuseert Olympia met Tot Ons Plezier (T.O.P). De nieuwe club bleef de naam Olympia dragen, maar de blauwwitte kleuren werden gewisseld voor het huidige rood-zwart. In het midden de vaandels van Olympia en Tot Ons Plezier.

Behalve cricket en voetbal brachten diverse niet-sportactiviteiten Olympianen samen. In het jubileumboekje bij het 60-jarig bestaan in 1946 schrijft een oud-bestuurslid bijvoorbeeld over zijn herinnering aan 'de pittige catechisatie van Ds. Van den Bosch, die trouw werd bezocht door een groote groep Olympianen uit het eerste elftal, leerlingen van HBS en Gymnasium.'

Controverses

Aan de hand van voorbeelden zou je kunnen stellen dat het lidmaatschap van Olympia door haar hele geschiedenis heen is gezien als een goede voorbereiding op het studentenleven en het werkende leven daarna. Bij het 60-jarig jubileum schreef oud-secretaris prof. dr. M.J. van Ulven: 'In den tijd, toen er nog geen padvind-ers-organisatie bestond en schoolverenigingen nog uiterst schaarsch waren, was het meestal de sportclub, die aan de jongeren de gelegenheid bood elkaar nader te leeren kennen. De Goudsche Cricket en Footballclub Olympia was een weldaad voor haar leden (...).

Olympia was een goede voorbereiding voor het studentenleven, dat velen onzer wachtte.

Hoeveel hebben wij niet genoten - en geleerd - van de clubvergaderingen! Daar hoorden zij, die alleen maar redevoeringen (van Lysias, Cicero en Demosthenes) hadden gelezen, nu eens redevoeringen uitspreken!

Befaamd zijn ook de revues die Olympianen in vier verschillende tijdvakken opvoerden ter gelegenheid van jubilea van de club. De eerste revue was in de jaren '30, de laatste in 1991 in de Goudse Schouwburg.

- Zelf ervoer ik de 'waarde' van het lidmaatschap van Olympia toen ik eind jaren '90 als nieuwbakken Gouwenaar kennis maakte met voorzitter (wijlen) Jan Baaiman. Op een van de eerste avonden aan de bar in de kantine ontvouwde hij zijn plan voor de selectie van ons eerste en tweede elftal. Die bestond op dat moment voor

Opening van het nieuwe Olympia-terrein aan de Bodegraafse Straatweg in 1931 door burgemeester Gaarlandt.

Allochtone ouder als leider van de F-jes

De commissie 'Nieuwe Koers' is bij Olympia officieel geïnstalleerd via de algemene ledenvergadering. Tot in het jaar 2010 zal de commissie druk zijn met het neerzetten van een nieuwe organisatiestructuur voor de club. Via informatiebijeenkomsten worden de circa zeventuizend leden op de hoogte gebracht van de veranderingen. Drie bijeenkomsten zijn er al geweest en die waren in eerste instantie bedoeld voor de 350 jeugdleden en hun ouders. Meer dan honderd ouders hebben door het invullen van een vrijwilligersformulier al aangegeven iets te willen betekenen voor Olympia, in welke vorm dan ook. Onder hen ook reeds 10 procent van de in totaal 15 procent allochtone ouders.

Met name hen hoopt Olympia de komende jaren te kunnen strikken als clubscheidsrechter, als leider bij de E- en F-pupillen of als chauffeur bij uitwedstrijdjes van de jongste jeugd ploegen. Nu al bestaan sommige pupillenteams bij Olympia voor meer dan de helft uit spelertjes van allochtone afkomst. Hun aandeel zal de komende jaren alleen nog maar toenemen.

Paul Happel

driekwart uit HBO- en universitaire-studenten. Er werd in die periode binnen Olympia heftig gediscussieerd over wel of niet betalen aan spelers. In plaats van het 'plat' uitkeren van puntengeld zoals bij andere clubs, vond Baaiman dat Olympia het moest gaan zoeken in het bekostigen van studie en/of stageplekken in vooral de bloeiende IT-sector na de komst van Internet.

Gedreven sprak de voorzitter - al gauw ook in de lokale media - over zijn ideeën, die behalve lof ook hoongelach opriepen. Precies in die periode werd in de tweede klasse van het zondagvoetbal de altijd beladen stadsderby ONA - Olympia gespeeld. Nadat de spits van ONA (de arbeidersclub) het winnende doelpunt had gemaakt trok hij zijn shirt uit, waaronder hij een ander shirt had aangetrokken. Daarop stond één zin: 'Je moet niet e-mailen, maar scoren'. Dat niet iedereen zich bij Olympia en de typische Olympia-cultuur op zijn gemak voelde, heeft op andere momenten in de geschiedenis ook tot dieper ingrijpende controverses geleid. De oprichting van

clubs als Gouda (1906) en de Goudse Sportvereniging (GSV, 1913) kwam rechtstreeks voort uit de drang van Gouwenaars om te sporten bij meer neutrale verenigingen. ONA (Ontspanning na Arbeid) zag het levenslicht in 1919, toen er dankzij de Arbeidswet van 1919 een 45-urige werkweek werd ingevoerd en arbeiders veel meer vrije tijd kregen. Overigens heette ONA eerst Victoria en De Victoriaan.

Tot slot terug naar de ballotagecommissie van Olympia waarover we eerder spraken. Bij het fenomeen ballotage hoort ontegenzeggelijk de naam van P.A. (Paul) Happel. Hij was in de jaren '30, '40 en '50 hét gezicht van een streng normen- en waardenstelsel dat Olympia hoog in het clubvaandel had staan. Als penningmeester van de vereniging nam hij in 1937 het initiatief tot de oprichting van de eerste echte jeugdcommissie, die er moest komen om 'de verzorging van de junioren in meer vastere banen te leiden.'

Prompt werd twee jaar na de oprichting van de commissie Olympia's enige jeugdteam (de B1) kampioen. De oudste leden van Olympia kunnen zich tot op de dag van vandaag de strengheid van Happel herinneren. Hij zag erop toe dat elke Olympiaan de voetbalkousen tot vlak onder de knie opgetrokken hield tijdens het voetballen. Vanzelfsprekend moest het shirt altijd in de broek en waren elastiekjes, speldjes of bandjes in het haar verboden.

In het kader van de ballotage hield Happel elke zaterdagmiddag in de bestuurskamer zitting. Daar onderwierp hij menig jeugdspeler-tje en diens ouders aan een spervuur van vragen. Het beleid van Happel hield mensen buiten de deur, maar het ledental groeide niettemin gestaag. Had Olympia in 1939 nog maar één jeugdelftal, in 1949 waren er al 119 jeugdleden. In 1956 was dat aantal opgelopen tot 182 en toen in 1960 het 250ste jeugdlid werd verwelkomd, was sprake van de eerste top in het jeugdvoetbal van Olympia. Wanneer de ballotage volledig werd afgeschaft

Olympia: de elfde oudste club van het land

Met de respectabele leeftijd van 121 jaar behoort Olympia tot de oudste voetbalverenigingen van Nederland. Op de ranglijst neemt de Goudse club de elfde plaats in.

Naam	Opricht
1. U.D.	1875
2. H.F.C.	1879
3. Robur et Velocitas	1882
4. Hercules	1882
5. Frisia	1883
6. D.F.C.	1883
7. H.V.V	1883
8. Hermes D.V.S.	1884
9. P.W	1885
10. Concordia	1885
11. Olympia	1886
12. Be Quick (Groningen)	1887
13. Sparta	1888
14. Quick (Nijmegen)	1888
15. Haarlem	1889

is niet bekend, maar zeker is dat in de jaren '80 iedereen vrij lid kon worden.

Mannendiner

In het kader van de 'Nieuwe Koers' zijn er anno 2007 Olympianen die vinden dat de club het blikveld juist weer zou moeten gaan beperken waar het de aanwas van nieuwe (jeugd)leden betreft. Terug naar de tijden van selectie en een meer elitaire uitstraling zien zij als een geschiktere oplossing van problemen. Daar zal het - voorlopig - niet van komen, maar de commissie 'Nieuwe Koers' wil ook de meest traditioneel ingestelde leden tegemoet komen. Zo was partycenter De Baldakijn op 1 juni jongstleden afgehuurd voor een historische avond. Olympia organiseerde het eerste 'Rood-Zwarte Mannendiner' ter gelegenheid van zijn 121ste verjaardag. Het diner was een knipoog naar het befaamde Rood-Witte Mannendiner dat al sinds jaar en dag bij eredivisieclub Sparta wordt gehouden. Bij die Rotterdamse club komen alle namen en coryfeeën uit de rijke clubhistorie elk jaar bijeen om herinneringen op te halen en gezamenlijk de beroemde Sparta Mars te zingen. Van Tinus Bosselaar tot aan Danny Blind en Louis van Gaal. Olympia - de club van oud-Oranjedoelman Ed de Goey, wil ook van zijn Mannendiner een traditie maken.

Bronnen

- *De Olympiaan*, extra bouwnummer 1970.
- *Jubiläumboekje ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van G.C. en F.C. Olympia* (Gouda 1946).
- J.H. Kompagnie, 'Het nuttige en het aangename', in: P.H.A.M. Abels, K. Goudriaan, N.D.B. Habermehl, J.H. Kompagnie, *Duizend Jaar Gouda. Een stadsgeschiedenis* (Hilversum 2002) 708-712.
- W. Mallon, B. Hagendijk, W.P. Pruschen, N. van Dantzig, H.J.A. van Zuthem Sr en Jr., *Een eeuw Olympia* (Gouda 1986).

Clublied

Laten wij zingen met juichende keel
Het Lied van ons oude Olympia,
Schaart U om 't Vaandel,
Ontbloot Uwe hoofden,
Klinke een luid' hiep-hiep-hoera!

Haar zullen wij steeds blijven schragen,
Haar danken wij veel' blijde dagen,
Zij zal haar Zonen geven
Kracht tot een beter leven
En ook veel vreugde aan ons allen.

Laten wij zingen met juichende keel
Het Lied van ons oude Olympia,
Schaart U om 't Vaandel,
Ontbloot Uwe hoofden,
Klinke een luid' hiep-hiep-hoera!

M. J. van Uven

